

Utbildningsval och etablering på arbetsmarknaden

Väglédarkalendariets konferens 2023-05-04

Paula Kossack

Sveriges officiella
statistik

Mycket att ta ställning till vid utbildningsval

- Vad intresserar mig?
- Vad säger andra?
- Hur länge vill jag studera?
- Vilken typ av utbildning vill jag studera?
- Kommer jag klara utbildningen?

- Kommer jag få ett jobb?
- Kommer jag få jobb inom ett yrke som överensstämmer med utbildningen?
- Kommer jag få bra inkomst?

- Lönar det sig att studera?

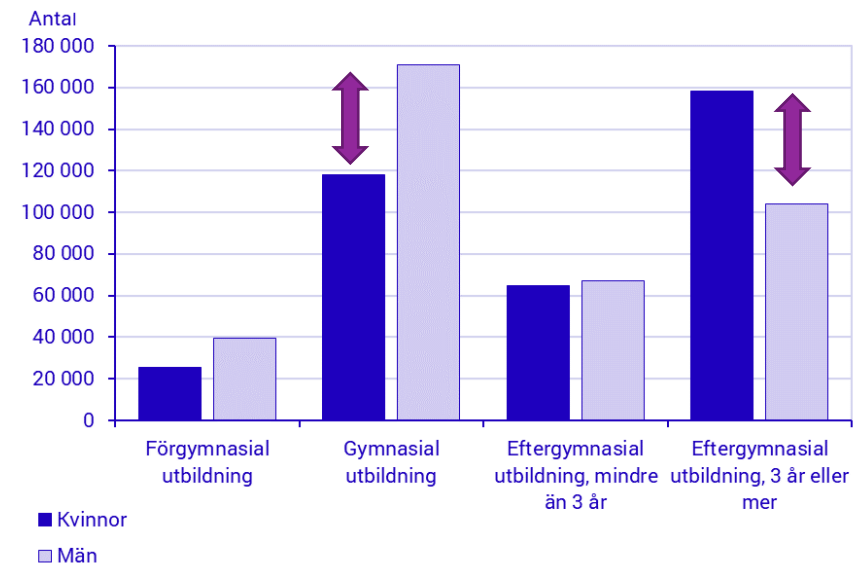
Hur blev det?

Utbildning och arbetsmarknad bland 30-34-åringar

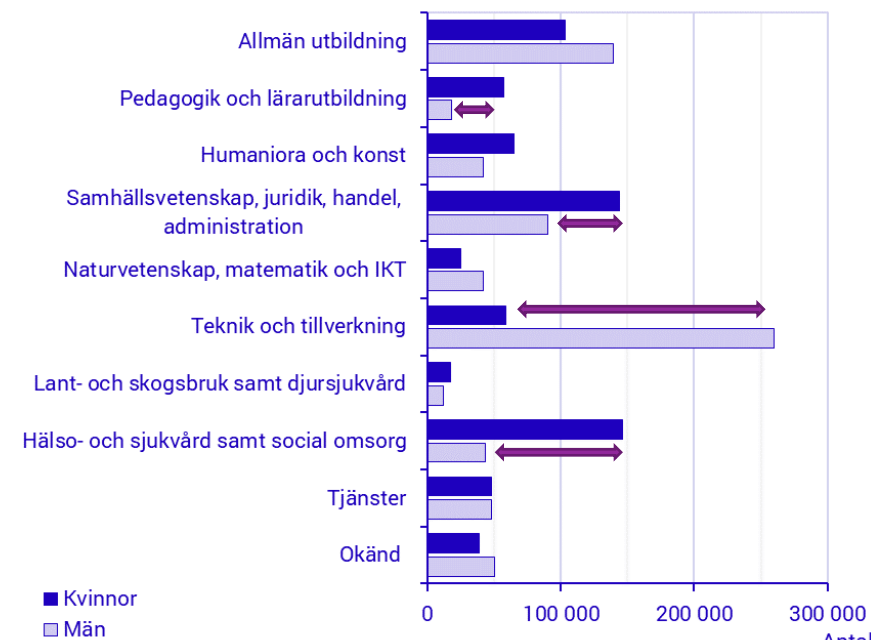
Bakgrund

- Fler kvinnor än män väljer att studera vidare efter gymnasiet.
- Kvinnor och män väljer till stor del olika utbildningsinriktningar. Exempel:
 - Fler män väljer utbildningar inom Teknik och tillverkning.
 - Fler kvinnor väljer utbildningar inom Hälso- och sjukvård samt social omsorg.

Utbildningsnivå för personer i åldern 30-34 år, 2022

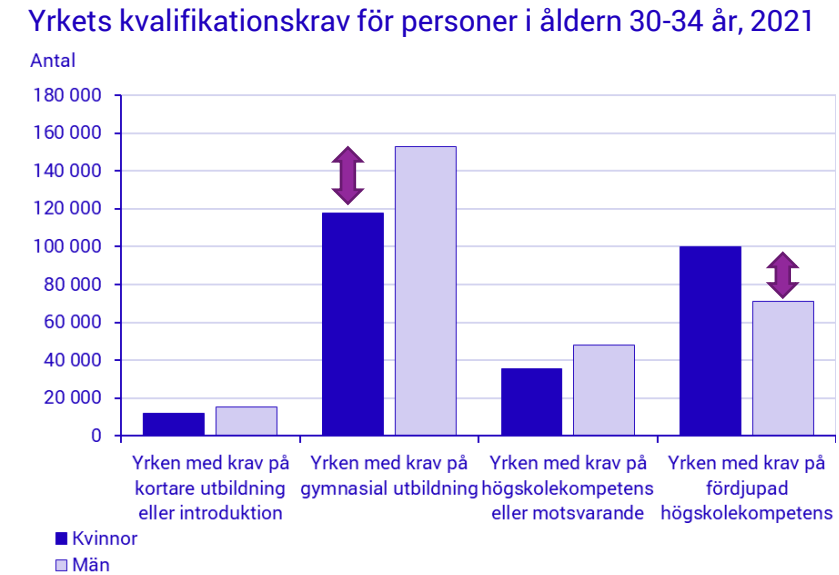
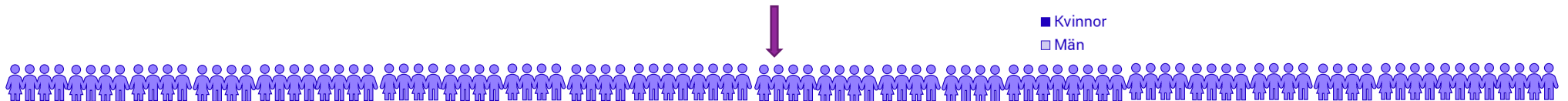

Utbildningsinriktning för personer i åldern 25-34 år, 2022

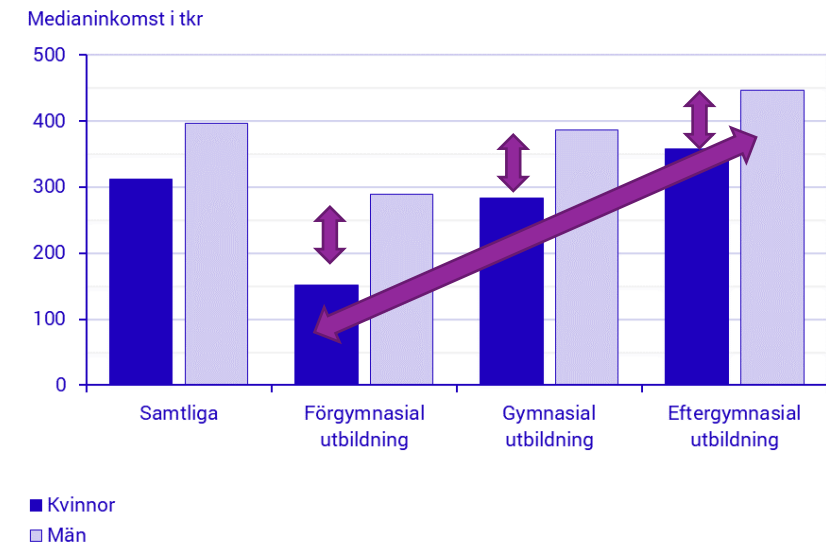
Bakgrund

- Män har i högre utsträckning än kvinnor yrken med krav på gymnasial utbildning.
- Kvinnor har i högre utsträckning än män yrken som kräver fördjupad högskolekompetens.
- Inkomsten ökar med stigande utbildningsnivå.
- Kvinnor har lägre inkomst än män oberoende av utbildningsnivå. Utbildningsval är en av flera anledningar till det.

Inkomst är inte samma sak som lön. Inkomsten påverkas av lön, tjänsteomfattningen, tillägg, föräldraledighet, sjukpenning.

Medianinkomst 2022 för personer med olika utbildningsnivå (30-39 år)

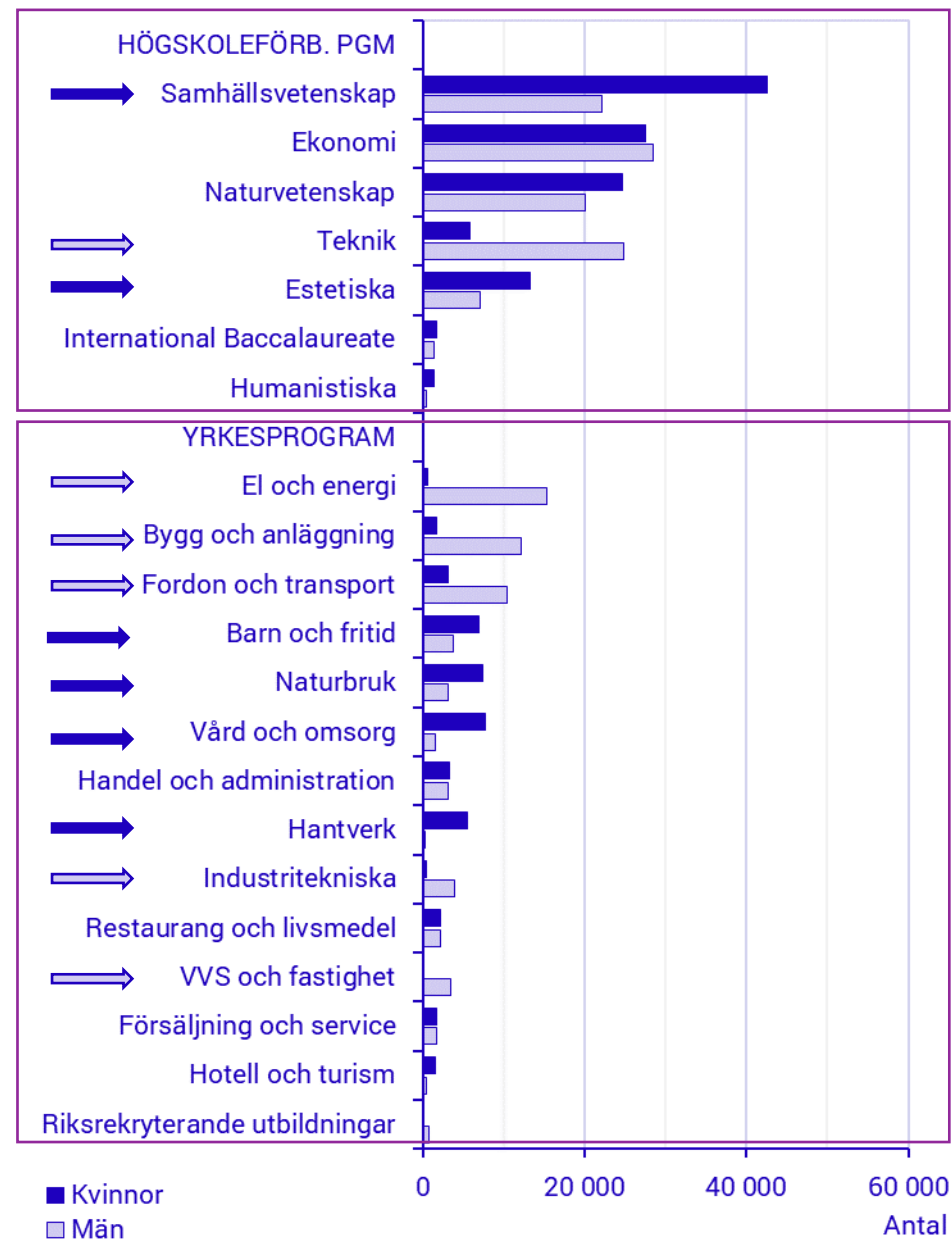
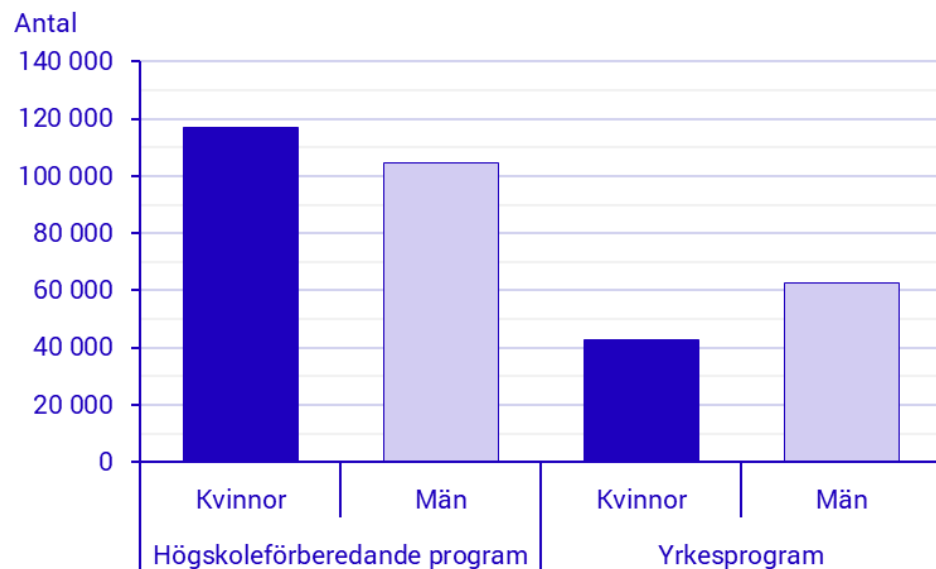

Vägen dit - utbildningsvalen

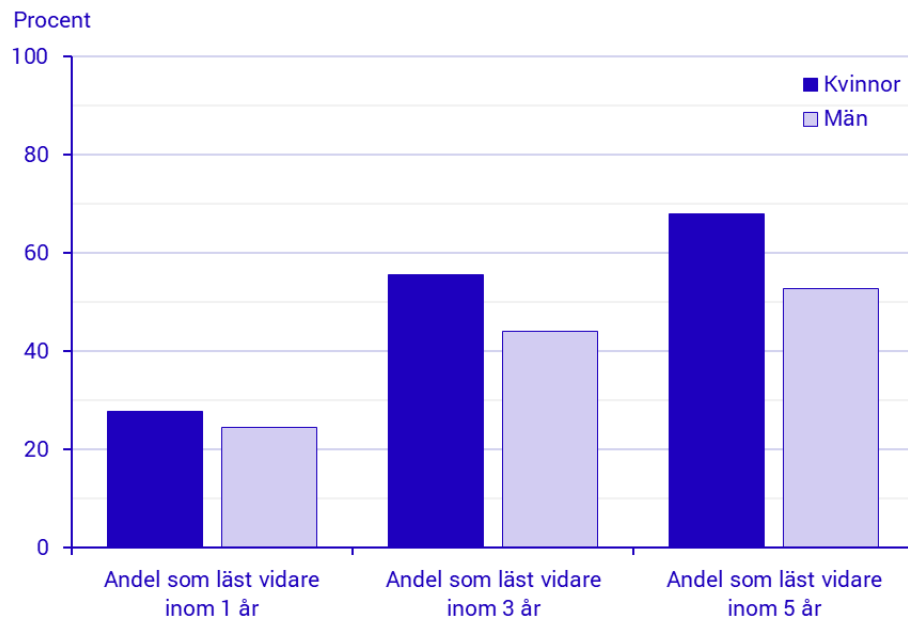
Gymnasieelever per program 2022/23

- Vanligare att pojkar väljer yrkesprogram än flickor.
- Pojkar och flickor väljer olika program.

Andel examinerade från gymnasieskolan 2015/16 som påbörjat eftergymnasiala studier inom 5 år

- Många väntar några år med att läsa vidare.
- Fler kvinnor än män studerar vidare efter gymnasieskolan.
- Inte alla studerar vidare efter högskoleförberedande program.
- En del studerar vidare efter yrkesprogram.

Fhsk
Konst & kultur
YH

Fhsk
Konst & kultur
YH

YH

YH

YH

YH

HÖGSKOLEFÖRB. PGM

Naturvetenskap

Humanistiska

Teknik

Ekonomi

Samhällsvetenskap

Estetiska

International baccalaureate

YRKESPROGRAM

Riksrekryterande utbildningar

Vård och omsorg

Barn och fritid

Naturbruk

Hotell och turism

Handel och administration

Industri tekniska

Hantverk

El och energi

Restaurang och livsmedel

VVS och fastighet

Bygg och anläggning

Fordon och transport

■ Kvinnor

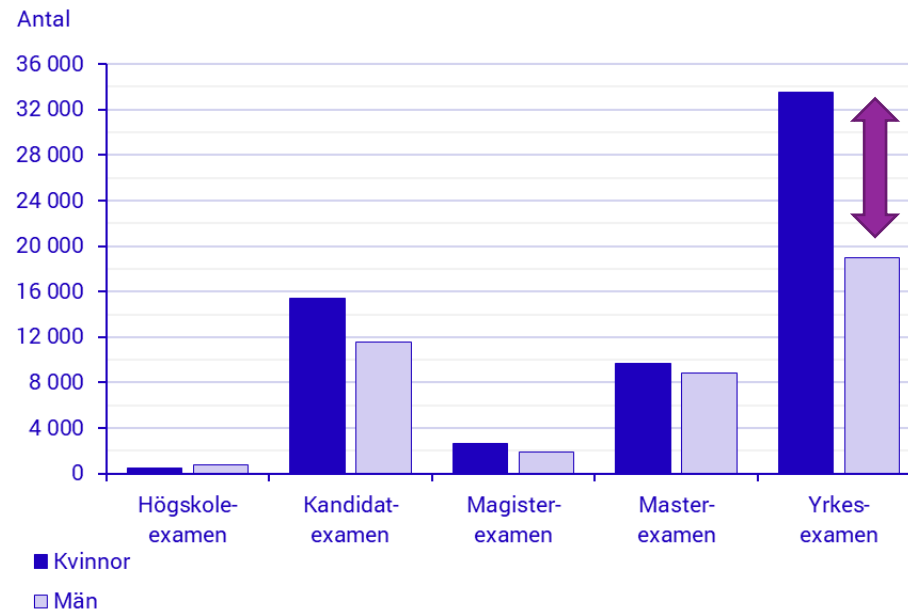
□ Män

Procent

Högskolenybörjare 2021/22

- Många kvinnor läser yrkesexamensprogram.
- Kvinnor och män läser till stor del olika yrkesexamensprogram.
- Många kvinnor läser yrkesexamensprogram som är tre år långa.

Nybörjare på generella program respektive på yrkesexamensprogram

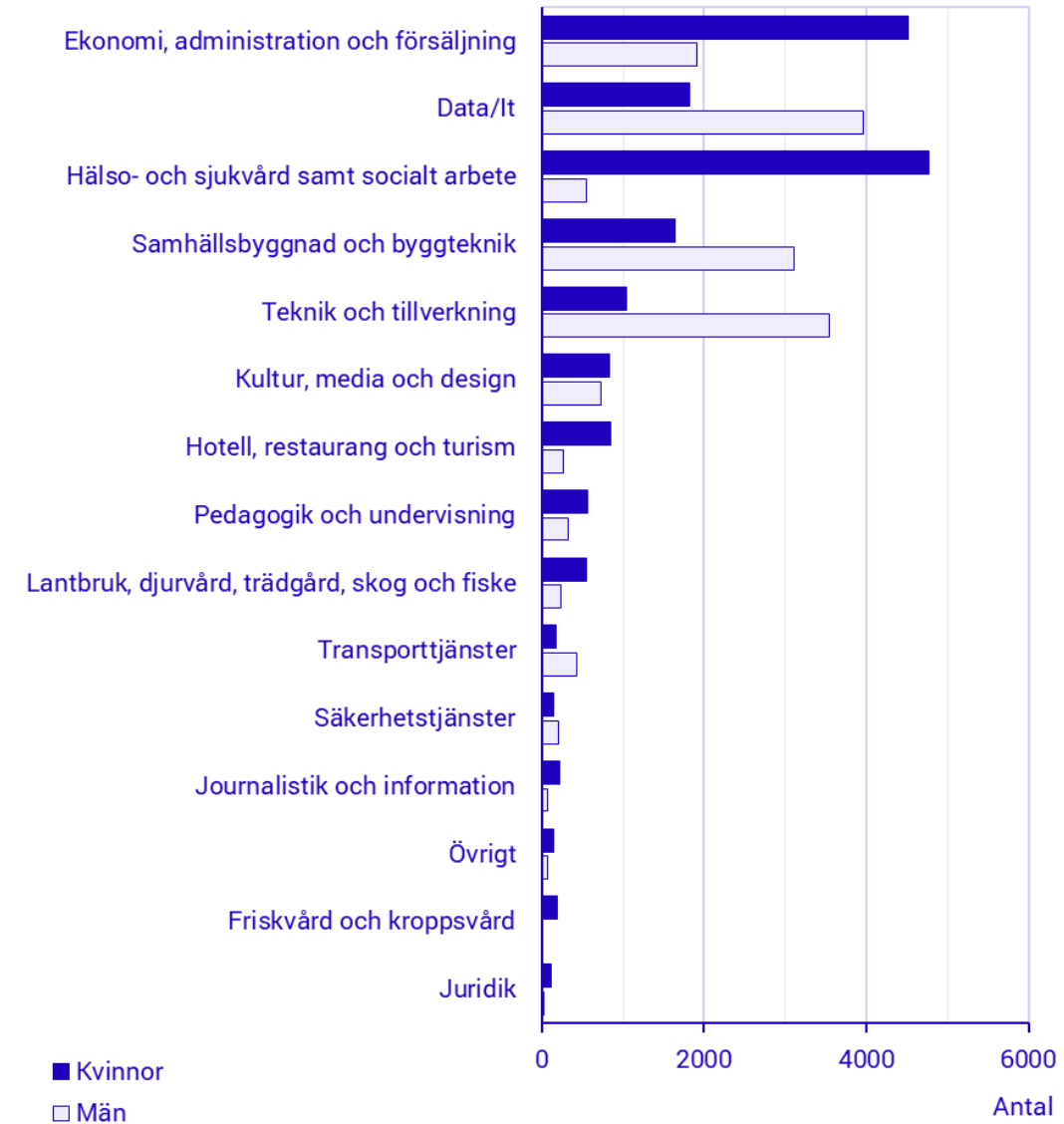
Nybörjare på generella program kan ha läst på ett yrkesexamensprogram eller fristående kurser tidigare/samtidigt.

Nybörjare på ett yrkesexamensprogram kan ha läst på ett generellt program eller fristående kurser tidigare/samtidigt.

Nybörjare på yrkesexamensprogram	Antal	Andel (%)	
		Kvinnor	Män
→ Civilingenjörsexamen	8 200	31	69
→ Sjuksköterskeexamen	5 700	85	15
→ Ämneslärarexamen	4 800	56	44
→ Högskoleingenjörsexamen	4 500	27	73
→ Grundlärarexamen	4 500	76	24
→ Förskollärarexamen	3 500	94	6
→ Socionomexamen	3 200	83	17
→ Specialistsjuksköterskeexamen ¹	2 700	87	13
Juristexamen	2 100	65	35
Läkarexamen	1 600	60	40
Civilekonomexamen	1 500	45	55
Psykologexamen	800	65	35
Specialpedagogexamen ¹	700	94	6
Fysioterapeutexamen	700	55	45
Yrkeslärarexamen	600	63	37
Biomedicinsk analytikerexamen	600	78	22
Arbets terapeutexamen	500	82	18
Speciallärarexamen ¹	500	93	7
Tandläkarexamen	400	66	34
Arkitektexamen	400	61	39
Barnmorskeexamen ¹	300	..	..
Receptarieexamen	300	78	22

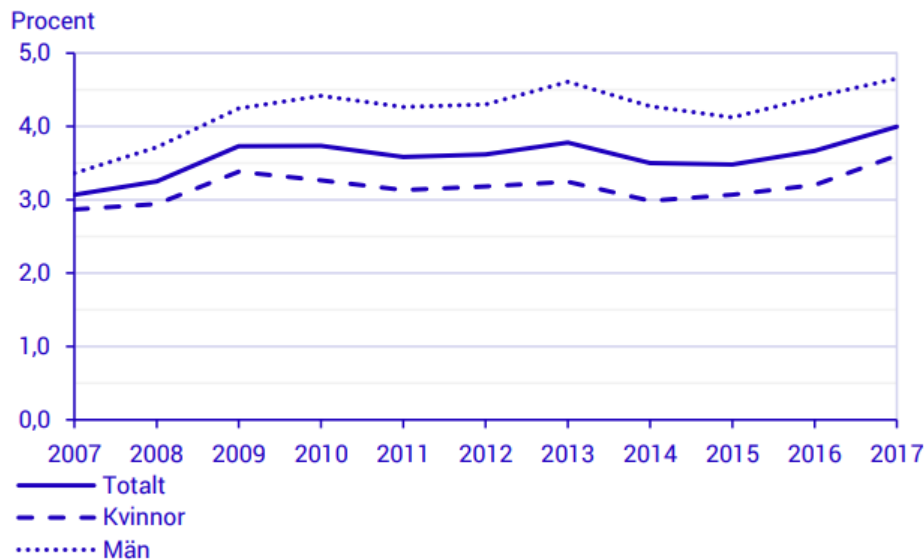
Antagna som påbörjat studier på yrkeshögskolan 2022

- Yrkeshögskolan har vuxit kraftigt.
- Kvinnor och män läser till stor del inom olika områden.

Övergångar mellan högskolan och yrkeshögskolan

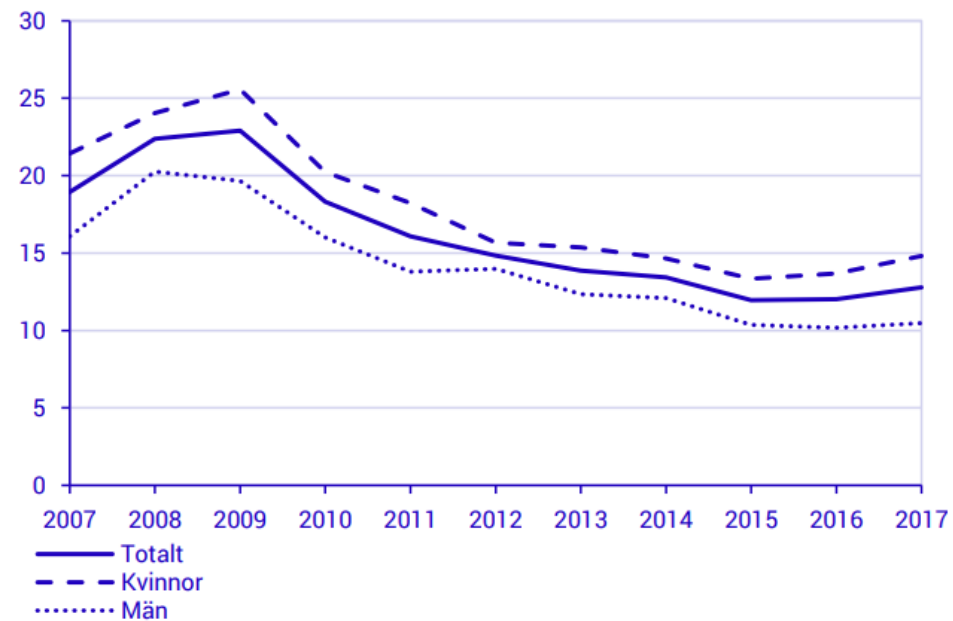
Andel av dem som studerade sitt sista år i högskolan 2007–2017 som påbörjat yrkeshögskoleutbildning inom tre år

Av de som lämnade högskolan 2017 började 3 800 på YH inom tre år.

Andel av dem som studerade sitt sista år i yrkeshögskolan 2007–2017 som påbörjat högskoleutbildning inom tre år

Procent

Av de som lämnade yrkeshögskolan 2017 började 2 200 på högskolan inom tre år.

Olika utbildningars arbetsmarknadsutfall

- *Kommer jag få ett jobb?*
- *Kommer jag få jobb inom ett yrke som överensstämmer med utbildningen?*
- *Kommer jag få bra inkomst?*

[Mer statistik](#) om
inträdet på
arbetsmarknaden
efter
gymnasieskolan

[Skolverket](#) har
också statistik om
detta.

Ny statistik kommer i
november 2023

Inträdet på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan

- Vanligare att arbeta heltid efter yrkesprogram än efter högskoleförberedande program (arbete som huvudsaklig sysselsättning).
- Efter högskoleförberedande program är det vanligt att både arbeta och studera (arbete som bisyssla).
- Drygt 6 av 10 kvinnor har ett arbete som åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen.
- Knappt 8 av 10 män har ett arbete som åtminstone till viss del överensstämmer med utbildningen.

Diagram 11. Arbete som huvudsaklig sysselsättning eller bisyssla våren 2020 efter programtyp och kön

Examinerade från gymnasieskolan läsåret 2016/17

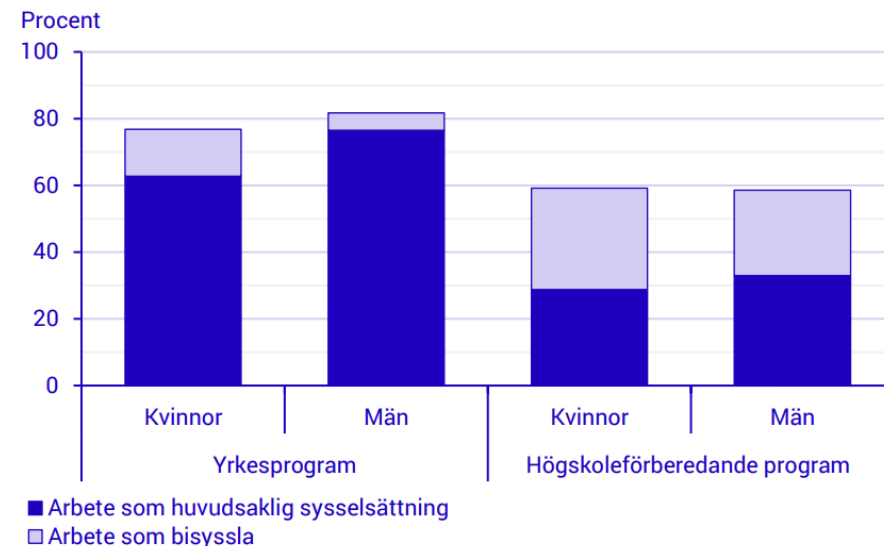
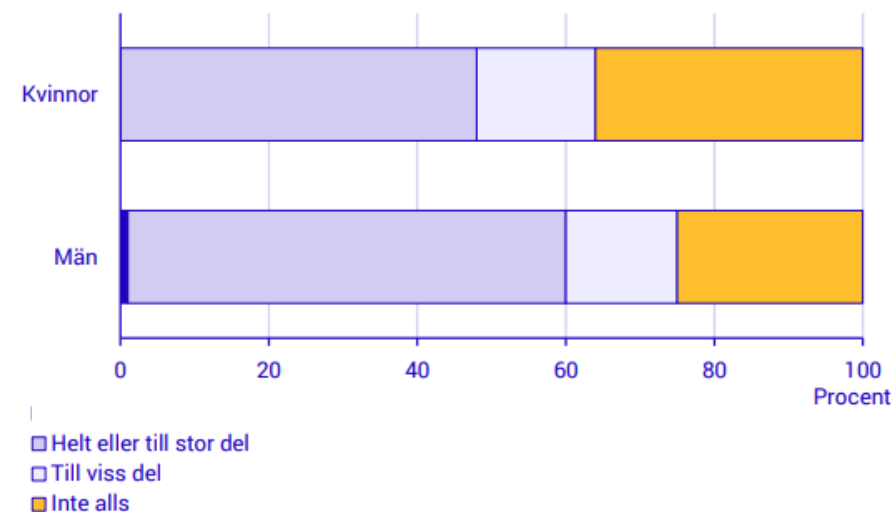

Diagram 21. Överensstämmelse mellan arbete och det område som utbildningen var inriktad mot efter kön

Examinerade från yrkesprogram läsåret 2016/17 med någon form av arbete våren 2020

Mer statistik om
inträdet på
arbetsmarknaden
efter högskolan.

Universitets-
kanslersämbetet
har också statistik
om detta.

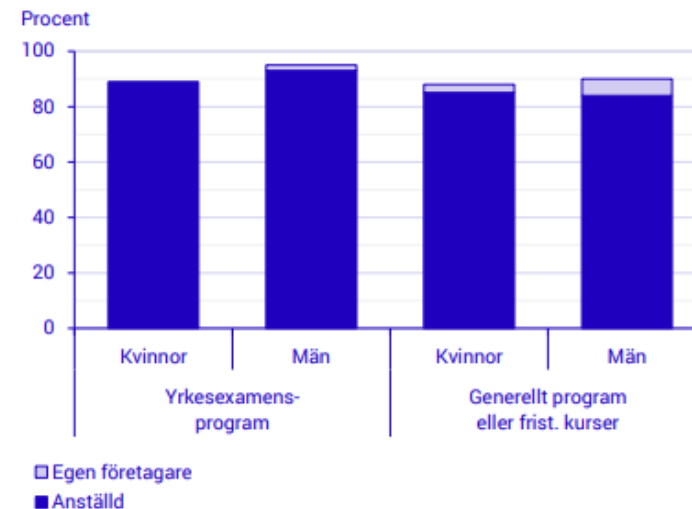
Inträdet på arbetsmarknaden efter högskolan

Ny statistik kommer i
hösten 2024

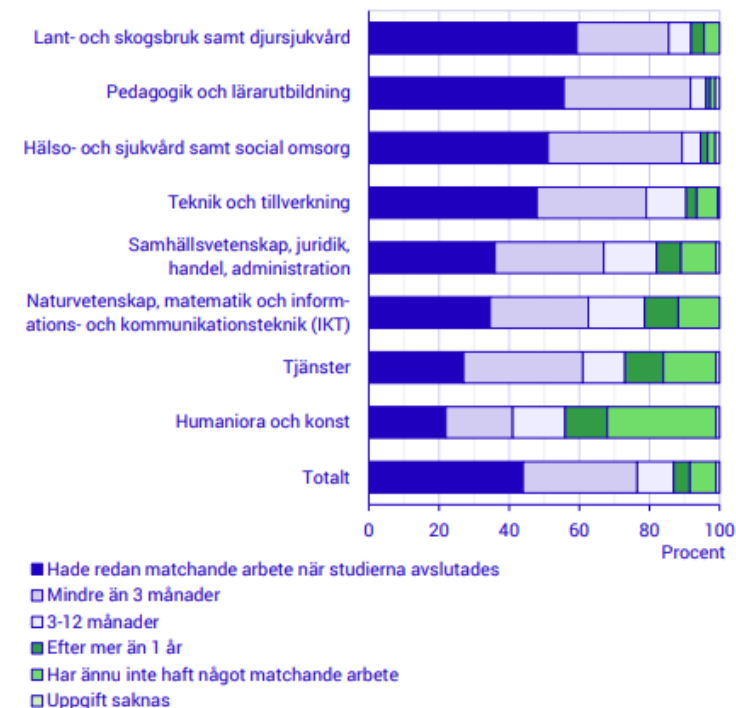
- Ungefär 9 av 10 har arbete som huvudsaklig sysselsättning efter en examen från högskolan.
- Det går olika fort att få det första matchande arbetet efter examen.

Huvudsaklig sysselsättning våren 2021 efter examenskategori och kön
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18 med arbete som huvudsaklig sysselsättning våren 2021

Tid till första matchande arbete efter huvudinriktning
Högskolestuderande som avslutat studierna 2017/18

[Mer statistik](#) om
inträdet på
arbetsmarknaden
efter
yrkeshögskolan.

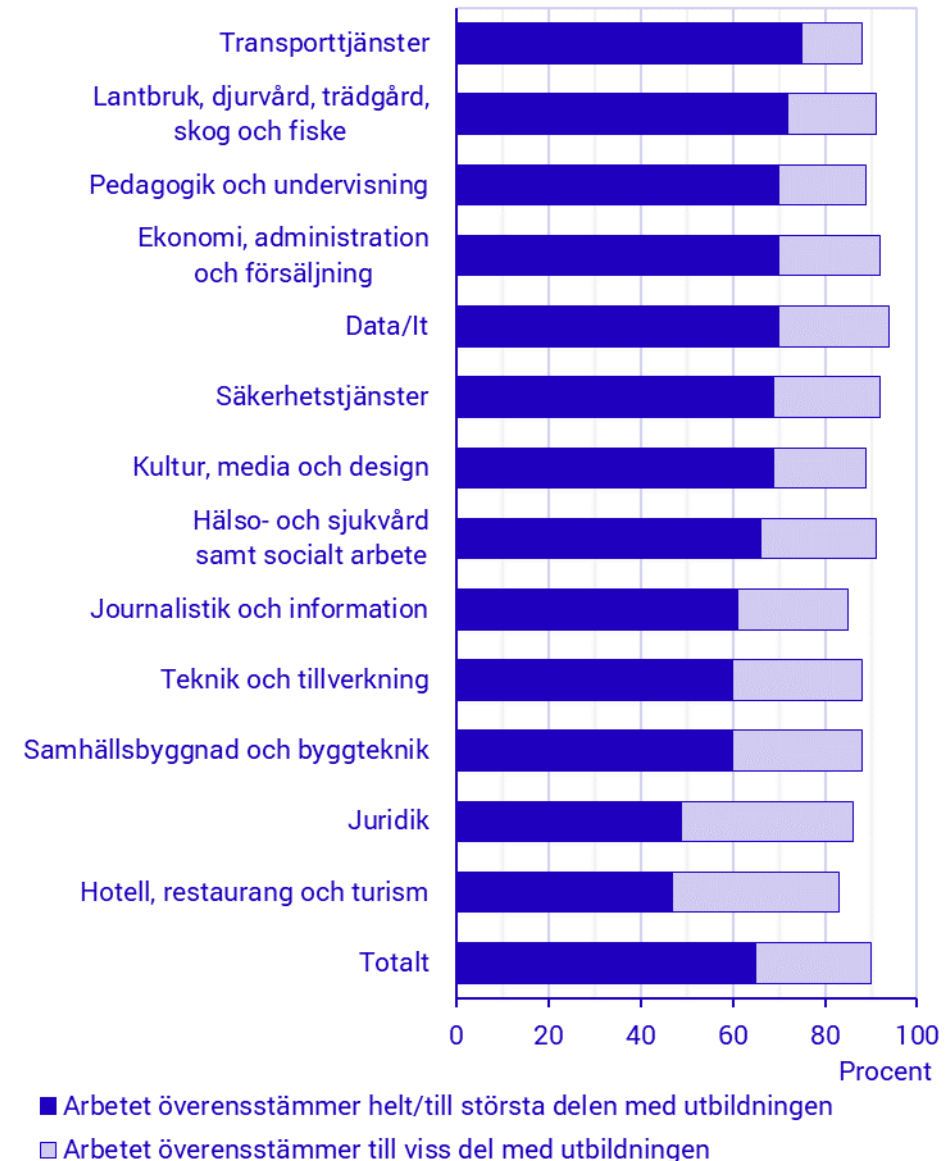
Ny statistik kommer i
hösten 2023 i SCB:s
statistiska databaser.

Inträdet på arbetsmarknaden efter yrkeshögskolan

- 9 av 10 har arbete som huvudsaklig sysselsättning året efter examen.
- 9 av 10 har ett arbete som åtminstone till viss del överensstämmer med utbildning.
- Det finns vissa skillnader mellan utbildningar inom olika områden.

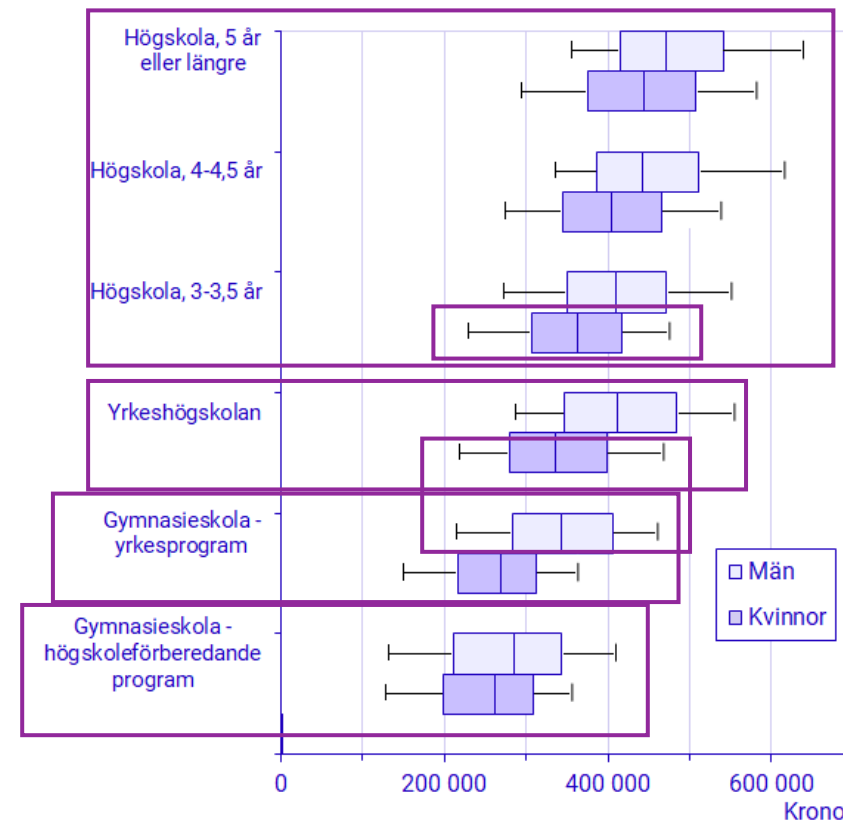

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete hösten 2022
bland examinerade från YH 2021

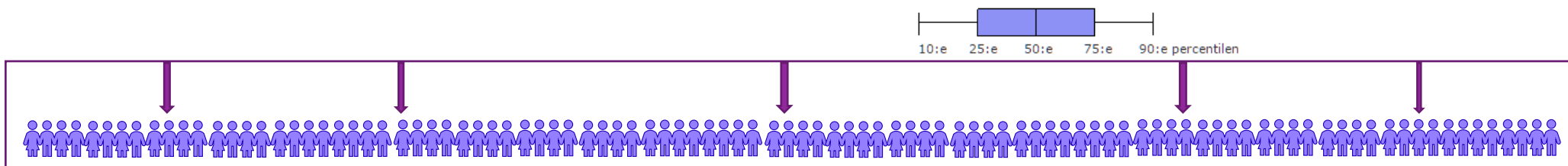

Inkomst från arbete tre år efter examen

- [Examinerade från gymnasieskolan 2016/17 och medianinkomst 2020 för de som inte läst vidare och som enbart arbetar, efter program och kön \(scb.se\)](#)
- [Examinerade från yrkeshögskolan 2016/17 och medianinkomst 2020, efter utbildningsområde och kön \(scb.se\)](#)
- [Examinerade från högskolan 2016/17 och medianinkomst 2020, efter examen och kön \(scb.se\)](#)
- [Män tjänar samma efter yrkesprogram på gymnasiet som kvinnor efter tre år på högskola \(scb.se\)](#)

Examinerade från gymnasieskolan omfattar endast de som inte läst vidare efter gymnasiet.

Lönar sig utbildning?

Högre utbildning i Sverige ger näst lägst
lönepremie i OECD (scb.se)

Kontakta mig gärna!

Paula Kossack

paula.kossack@scb.se

010-479 60 05

LinkedIn

